

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สรุป อภิปรายผล รวมทั้งข้อเสนอแนะผลการพัฒนาครูด้านการทำวิจัย
ในชั้นเรียน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. ขอบเขตการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาครูโรงเรียนบ้านแดงน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน
 - 1.2 ครูผู้ร่วมวิจัยภายในโรงเรียนบ้านแดงน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 5 คน ได้แก่
 - 1.2.1 ข้าราชการครูที่สอนชั้นอนุบาล 1-2 จำนวน 1 คน คือ นางสุภาพร ทามะไห
 - 1.2.2 ข้าราชการครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน คือ นางทองใบ ชื่นมณี
 - 1.2.3 ข้าราชการครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน คือ นายประทีป ลาสีทัด

1.2.4 ข้าราชการครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน คือ นายรังสรรค์ โรจนพร

1.2.5 ข้าราชการครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน คือ นางสาวพัชณี สายจันทร์

2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน

2.2 ครูต้นแบบการวิจัยในชั้นเรียน (ครูชำนาญการพิเศษ) จำนวน 1 คน คือนางนันทพร สีลาโคตร

2.3 ศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 1 คน คือ นายมิชัย พลภูงา

3. ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2550 ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2550

4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

4.1 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน

4.2 ครูต้นแบบการวิจัยในชั้นเรียน (ครูชำนาญการพิเศษ)

4.3 ศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือหลายประเภท เพื่อการตรวจสอบแบบหลายมิติ (Triangulation) และให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ถูกต้องกับการดำเนินการอย่างแท้จริง ดังนี้

1. ชุดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. แบบทดสอบ
3. แบบสอบถาม
4. แบบประเมินผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ
5. แบบประเมินความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารการวิจัยในชั้นเรียนของ คำรณ ล้อมในเมือง (2544 : 1-77) ประกอบ มณีโรจน์ (2544 : 19-89) ประวิต เอราวรรณ์ (2542 : 73-93) ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544 : 1-175) และ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 9) เพื่อสร้าง ชุดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การทำวิจัยในชั้นเรียน”
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้าง และการหาคุณภาพเครื่องมือ เพื่อกำหนดขอบเขตความต้องการที่จะใช้ในการวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งเครื่องมือที่จะใช้ตามความต้องการ และสอดคล้องกับกิจกรรมการดำเนินการพัฒนาครู
3. สร้างเครื่องมือฉบับร่างตามขอบข่ายที่ศึกษาในข้อ 1 และ ข้อ 2 โดยให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการทราบให้ได้มากที่สุด
4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สอดคล้อง และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือที่สร้างขึ้น
5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพ
6. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง
7. จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ระยะเวลาดำเนินการจากเดือน กรกฎาคม ถึงเดือน ธันวาคม 2550
2. ใช้แบบบันทึกการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT) และสอบถามสภาพปัจจุบันปัญหา เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหาใช้ ในขั้นตอนการสำรวจปัญหา และการวางแผน
3. แบบทดสอบ ใช้ทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนกับ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้งก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม
4. แบบประเมินผลการฝึกอบรม ใช้ประเมินผลระหว่างอบรมเชิงปฏิบัติการวิจัย ในชั้นเรียน กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลังเสร็จสิ้นการอบรมแล้ว จากตัวอย่างงานวิจัยของครูต้นแบบ

5. แบบประเมินผลรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ใช้ประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้ร่วมวิจัย
6. แบบสอบถามใช้สอบถามหลังการศึกษาดูงาน และสอบถามการนิเทศภายใน
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล จัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบทดสอบ แบบสอบถาม และแบบประเมิน หลังจากการปฏิบัติกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษางาน และการนิเทศภายใน แล้วนำมาตรวจสอบความเที่ยงตรง และความน่าเชื่อถือ จัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามขอบเขตการวิจัย เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
8. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ไปหาข้อสรุป และปรับปรุงเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนต่อไปเป็นแบบพรรณนาวิเคราะห์
9. สรุปผลการวิจัย และเขียนรายงานการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้
 - 1.1 หากค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทดสอบ และแบบประเมิน
 - 1.2 หากค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยการพรรณนาวิเคราะห์ และทำการจัดกลุ่มของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงการตรวจสอบหลายมิติ ดังนี้
 - 2.1 มิติด้านบุคคล
 - 2.2 มิติด้านวิธีการ
 - 2.3 มิติด้านเวลา

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านแดงน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันปัญหาก่อนการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่ผ่านการฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนมาแล้วส่วนหนึ่ง และมีความสนใจที่จะทำวิจัยในชั้นเรียน แต่ยังไม่ได้ลงมือดำเนินการอย่างจริงจัง เนื่องจากยังขาดความมั่นใจในความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน อีกทั้งยังขาดความเชื่อมั่นด้วยคิดว่าการทำวิจัย ในชั้นเรียนนั้นเป็นเรื่องยาก ต้องใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้า เก็บข้อมูลนานต้องใช้สถิติขั้นสูงในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จึงได้ประชุมร่วมกัน เพื่อกำหนดวิธีการในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ที่ประชุมมีมติให้ใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถในการทำวิจัยทางการศึกษา และวิจัยในชั้นเรียนมาบรรยายให้ความรู้ในเบื้องต้น และให้ฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนตามขั้นตอนการวิจัย 5 ขั้นตอน คือ การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา การพัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการ การนำนวัตกรรมไปใช้ และการสรุปผลการวิจัย เป็นเวลา 3 วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2550 ถึงวันที่ 3 สิงหาคม 2550 หลังจากการอบรมเสร็จแล้วให้ไปศึกษาดูงานการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูต้นแบบ และให้เห็นตัวอย่างการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สำเร็จสมบูรณ์แล้วนำมาปฏิบัติจริง และหลังจากนั้นให้มีการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมั่นใจและดำเนินการเป็นผลสำเร็จ

2. ผลการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน หลังจากดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยได้สรุปผลการพัฒนาเป็น 2 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน หลังการพัฒนา โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงาน พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม $44.80/25.40$ คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน และจากการประเมินผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโดยใช้แบบประเมิน พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 1- ข้อ 5 อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อ 11, 9, 12, 6, 7 และอยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 8

2.2 ด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน จากการนิเทศ กำกับ ติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ครูทุกคนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้เป็นผลสำเร็จ ทั้ง 5 ขั้นตอน สามารถสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ($\bar{X} = 4.29$) กำหนดแนวทาง

ในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.32$) พัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการ ($\bar{X} = 4.22$) การนำนวัตกรรมไปใช้ ($\bar{X} = 4.2$) และสรุปผลการวิจัยในชั้นเรียนได้ ($\bar{X} = 4.45$)

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน มีข้อค้นพบที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่าส่วนใหญ่มีความตั้งใจและสนใจที่จะทำวิจัยในชั้นเรียน แต่ยังไม่ได้ลงมือทำวิจัย เนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน ขาดความเชื่อมั่นด้วยคิดว่าการทำวิจัย ในชั้นเรียนนั้นเป็นเรื่องยาก ต้องใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้า เก็บข้อมูลนาน ต้องใช้สถิติขั้นสูงในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา ต้ววงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยมากที่สุด เพราะยังไม่เข้าใจดีพอ และเห็นว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยากเกินความสามารถของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ บุญประดม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมี 4 ด้าน คือ ด้านครูขาดเทคนิคการวิจัย ด้านครูขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านครูขาดปัจจัยเอื้อต่อการทำวิจัย และด้านขาดการเผยแพร่ผลงานวิจัย เพื่อเป็นการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษา และตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24 (5) และมาตรา 30 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงมีแนวคิดร่วมกันจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนากลุ่มผู้ร่วมวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการสร้างความตระหนัก และทักษะ นำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้แก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งเรือง สุขากิริมย์ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลทำให้ครูสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนนั้น ได้แก่ ความเข้าใจ และความตระหนักในการทำวิจัยในชั้นเรียน สภาพทั่วไปในการทำวิจัย และปัจจัยภายนอกในการทำวิจัยในชั้นเรียน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้เต็มศักยภาพของผู้เรียน และเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของตนเองให้ดีขึ้น

2. ผลการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน ทำให้ครูผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เพิ่มมากขึ้น อาจเป็นเพราะชุดฝึกอบรมที่ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้รับความรู้และฝึกปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียน ในขณะที่ฝึกอบรมนั้นได้ผ่านกระบวนการ จัดทำ และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาเป็นอย่างดี และได้รับคำแนะนำ ชี้แจงเพิ่มเติม จากวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัย ในชั้นเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานทางการศึกษา ควรสนับสนุน ส่งเสริม และ พัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ จริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ครูเกิดทักษะและความ ชำนาญมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการพัฒนาครูให้ต่อเนื่อง ให้ครูเกิด เจตคติที่ดีต่อการวิจัยในชั้นเรียน และเกิดความชำนาญการ

1.2 สถานศึกษาควรจัด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีคุณภาพ เพื่อให้ครูได้ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมากขึ้น

1.3 สถานศึกษาควรจัดให้ครูได้ไปศึกษาดูงานจากสถานศึกษาอื่น ๆ ที่มี ผลงานวิจัยในชั้นเรียน

1.4 สถานศึกษาควรตั้งงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครู เกิดแรงจูงใจที่จะทำวิจัยในชั้นเรียน

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุน และให้ขวัญกำลังใจกับครูที่ทำ วิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง และสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เป็นผลสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ โครงการ เพื่อติดตามผลการนำเอาความรู้จากการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้ ในการจัดการเรียนการสอนของครู

2.2 ควรมีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนบ้านแดงน้อย